

Az Elnök hangja fáradt volt, és kissé rekedt is. Hosszan beszéltek, annyira hosszsan, hogy amikor letették és végre előjött a fürdőből, Andrea már menetkészen állt az előszobában, kezében a kulccsal.

– Kettőkor ott leszek – tette le a telefont. Láta Andrea szemében a felparázló kíváncsiságot, és ennek örült. Hidegen végigmérte a feleségét, aztán előre engedte az ajtóban.

VÖRÖS ISTVÁN

Utazás hollóval

Újra elalszom, attól félek, már az előbb is elnyomott egyszer az álom. Ennek az embernek itt mellettem úgy pereg a nyelve, mint a rokka. És én a női munka zajára meg a gyerekek közellétére rögtön elálmosodom. Ez persze mellettem férfi. Legalább is azt hiszem. Két-három órája, hogy fölkeredzkedett a szekérrre. Akkor még vigasztalanul szakadt az eső. Az a kövér alak, fejéhez tapadt hajával, úgy festett ott a térdig érő ködben, mint egy kinyílni készülő galócafogombba. Általvetője piros, mindenütt foltok éktelenkednek rajta. De hogy mennyire kövér, arra csak akkor derült fény, amikor föllépett a lábtartóra, és nagy nehezen fölhasználódott mellém a bakra. A szekér egész megbillent, attól féltem, hogy fölborul, mint egy csónak, anyám dühösen dugta ki a fejét a ponyva alól, mi az, kérdezte, de aztán, azt hiszem, rögtön újra elaludt. A ponyva összecsucodott, és hamarosan horkolást is hallottam bentről. Az idegen meg közben egyfolytában káromkodott, mint egy kocsis. Legszívesebben átadtam volna neki az ostort. Az időt szidta, meg valami rablókat, akik állítólag elvették a lovát. Egy szavát se hittem el. Akkor volt neked lovad, amikor nekem három feleségem, gondoltam. Közben ránk sötétedett, de menni kellett tovább, nem akartam addig megállni, amíg ki nem érünk az erdőből. Fogalmam se volt, merre járunk. Néha odasandítottam az utasunkra. Aztán a lovak gözölgő farát néztem. Dél óta jövünk. Mégiscsak meg kell majd állni hamarosan. Nem nagyon volt kedvem hozzá. Valahogy gyanús ez az alak mellettem. Óvatosan az övemhez nyúltam. Megtapogattam a bicskámot. Ez biztonságot adott. Mi az, csak nem fél tőlem, nevetett. Ördög tudja, honnan találta ki a gondolataimat. Leakasztott egy kulacsot az övéről. Mi mindent rejtegethet még az alatt a bő köpeny alatt? Jófajta bor, kóstolja csak meg. Gyanakodva ittam bele. Csakugyan jó bor volt. Tehát mégse koldus. Igyekeztem elhessegetni a gyanakvásom. Sehogy se lehetett kiigazodni a beszédén. Nemesnek mondta magát, akit a bátyja kitűrt minden vagyonából, és most afféle úton levőként próbál boldogulni. De pár perc múlva már vándorprédikátornak vallotta magát, majd ott lyukadt ki, hogy kereskedő. Néha egészen jól megél, mondta, most, persze, hogy kirabolták, és kis híján meg is ölték, alig maradt valamije, rúgott bele a lábánál heverő batyujába. Eleinte csak óvatosan kortyolgattam a bort, és mindig visszatettem kettőnk közé a padra, de ahogy

telt az idő, és meggyőződtem róla, hogy csakugyan nincs álompor belekeverve, mert nemhogy elálmosodtam volna tőle, hanem valósággal fölfrissített, egyre sűrűbben nyúltam a kulacsért, talán még soha nem ittam ilyen jó bort, vagy legalábbis ennyit belőle, és néha már arra se figyeltem, hogy arra az oldalra tegyem vissza a kulacsot, ahol az ő keze ügyében is van. Láttam, hogy észreveszi, de nem tette szóvá. Drágán váltod meg az utazást, gondoltam, ez a kulacs bor megérhet vagy egy aranyat. De a te dolgod. Nevettem magamban az együgyűségén.

Közben ő felemelte térdére a batyuját, és kotorászni kezdett benne. Nem csinálhatnánk egy kis üzletet, kérdezte, és ravaszul a szemöldöke alól nézett föl rám. Ahogy a homlokát ráncolta, összeért a szemöldöke. Elkaptam a pillantásom. Úristen, a végén még szemmel fog verni. Üzletet?, értetlenkedtem elutasítóan, és arra gondoltam, hogy fölébredhetne már az anyám, hátrafordultam, fölhajtottam a ponyvát, de nem láttam semmit, csak a fejünk fölött himbálódzott egy gyenge viharlámpa, az eső ugyan elállt, ám így is csillagtalan éj volt. Közben ő kipakolt a zsákjából egy homokórát, egy sisakot meg egy ősóreg könyvet. Nyugalmat próbáltam színlelni, megvontam a vállam, minek ez nekem? Anyámnak még a lélegzete se hallatszott. A férfi, ha ugyan férfi volt, elnevette magát. Rengett a köpeny alatt hatalmas pocakja, és remegtek fölötte zsírból való mellei. Minek, minek, dünynyögte, és engedte, hogy a beszélgetés másfelé terelődjön, de az áruját elől hagyta, most már nem is tudtam volna őmellé letenni a kulacsot.

Tudja, van egy másik világ is, mint amit maga ismer, magyarázta papos hangon, hiszen maga földműves, talán egész életében ki se mozdult falujából. Erre éktelen harag fogott el. Ez az ember megszegyenített. Úton találkozunk, több napi járóföldre mindentől, és ő kitalálja, hogy nem vagyok közéjük való. Várj csak, várj csak, fogadkoztam magamban. Telente átjártunk a szomszéd falu kocsmájába, néha a farkasok egész közel merészkedtek, vannak ott afféle asszonynepek..., szaladt ki a számon, és belefehéredtem, hogy csakugyan milyen buta is vagyok én. De ő végig se hallgatott, legyintett, a lámpában mintha ki akart volna aludni a fény, hirtelen vibrálni kezdett, fölálltam, hogy megnézzem, mi az, de ő rávágta: csak egy lepke. Leültem, anélkül, hogy megbizonyosodtam volna a dologról.

A könyvet választom, mondtam. Nem úgy van az, vagy mind a három, vagy egyik se, néz rám paposan, néz rám katonásan, mint valami tiszt a bakára, vagy egy konyhai beszállítóra, aki rohadt hagymát akar eladni neki.

A könyv, gondolom, *Biblia*. Az enyém a csomagolás közben elkallódott, az jól jöhet. De homokóra minek? Jó az időérzésem. Sisak? Hiszen nem akarok katonának állni.

Azért csak próbálja föl, erősködött a galócaember. Fejemre tette a sisakot. Érdekes érzés volt. Mintha megkoronáztak volna. Ismeretlen erőt, kézzel fogható hatalmat éreztem magamban. Szinte ugyanabban a pillanatban valaki a már jóformán sötét erdő egyik fájáról rám vetette magát, kardjával röptében felém suhintott, a kard nagy, éles hanggal megcsendült a sisakon, jókora szikra támadt, az erdőt éles, fémes fény világította be, és döbbenet kellett látnom, hogy mindenütt haramiák állnak körülöttünk. Vagy talán nem is haramiák, hanem lúdvércek, lidércek, kísértetek, manók és más efféle hiábavaló népség. Amit az egyetlen szikravillanás alatt láttam az arcukból, az is elegendő volt egy hét sírásra. Egy másik az útítársamra vetette magát, de az ő kezében egy tör villant, éles vérfröccsenés vágott az arcomba, és mind a két oldalunkon egy-egy támadó hullott a földre. Aki az én fejemet

akarta kettéhasítani, az döbbsen vette észre, hogy kardja kettétört. A levált penge pedig olyan szerencsétlenül esett, hogy azonnal ellenfelem mellkasába fúródott bele. Ezért zuhant le hát ő is magatehetetlenül. Lovaink megugrottak, száguldottunk a sűrűsödő sötétben, folytonosan ágak suhantak el az arcom mellett, de úgy véltem, érző lényként meg is simogatnak. Nem voltak félelmetesek ezek az érintések, mintha inkább azt mondták volna, hogy elégedettek velem.

Útitársam felnevetett. Hát a sisak megmentette az életét! Ingyen magának adom. Annyit kérek csak, hogy vigyen magával. Mint láthatja, nekem itt ég a lábam alatt a talaj.

Köszönöm, megegyeztünk. Illetve hát, meddig is kell vigyem? Ulmig?

Odáig gyalog is eljutnék. – Regensburgig?

Én is Magyarországra tartok. – Honnan tudja, hogy én is?

Ismerem az efféle szekereket. Menekülés az éhezés elől. A jólétbe, a háború utáni változatlan félelemből. Nem sokkal jobb most se, mint amíg még tartott a nagy háború. Magyarországon meg béke van. Jólét. Az ember dolgozik, és amiye van, azt ősszel nem rabolják el egy esős, fosztogatásos éjszakán. Ha egyáltalán életben hagyják. Ugye? A feleséged... A gyerekeid...

Ezt is tudja? (Képtelen voltam visszategezni. Azzal mindent megengedek neki.)

Nehogy már ezt hidd, én valami mágus vagyok. Egyszerűen csak látom, hogy a ponyva alatt egy halott öregasszony van, más senki.

Halott?, hökkentem és riadtam meg.

Nézd meg, lejárt a homokóra. Fölemelte a jókora üvegtárgyat, ami enyhén és gyanúsán világított.

Megállítottam a szekeret. Hátramentem, hogy onnan, komolyan és a dolog fontosságának tudatában pillantsak be a ponyva alá. Előbb meg kellett gyűjtanom a petróleumlámpát, és akkor láttam, hogy magam is csupa vér vagyok.

Megölték a támadók?, kérdeztem gyanakodva.

Dél óta halott, észre se vetted?, szuszogta. Aki délben hal meg, örökké él, tette hozzá. Sikerült lámpát gyűjtanom, bevilágítottam a szekér máskor annyira otthonos terét, és hullaszag csapott meg. Anyám szája sárga volt, az álla leesve, a fogai barna rögök, a szemén fehér fátyol, de már nem lehetett lefogni.

Maga ki? A halál? – Ugyan már, megmentettem az életed.

Teljesen egyedül maradtam.

El kell temetnünk, mondta, benyúlt a bak alá, és olyan otthonosan húzta elő a kis ásómat, mintha ő pakolta volna oda.

Mi lesz most velem? – Elkísérlek Magyarországra, ott majd elveszed egy másik telepes család eladósorból kiöregedett, huszonöt éves lányát, ti lesztek az alapítók.

Maga is ott akar letelepedni? – Dehogy, én csak Pozsonyig megyek.

Közben nekiláttunk sírt ásni. Rendben van, elviszem.

Neked adom a könyvet meg a homokórát is a fuvarért. Majd elmagyarázom, mire valók.

A gödör szinte észrevétlenül nyílt meg. Anyámat ágakból szótt pólyába burkoltam, úgy temettük el. Nem tudtam sírni. Minden olyan valószínűtlen volt. Ő persze már az indulás előtt megmondta. Nem fogok odaérni, fiam, de ott leszek veled mindig, ne félj. Ebben azért tévedett. Már most nem volt velem.

A véres ruháimat is utána dobtam a sírba, aztán betemettük a gödröt, és amíg én a fejfát fölállítottam, útitársam olyan gyönyörűen énekelt és prédikált, hogy most kénytelen voltam szerzetesnek elfogadni. Vagy papnak. Vagy bárminek, aminek csak akarta.

Volt a közelben egy forrás, derékig megmosakodtam.

Társam csomagjából előkerült egy nagy sonka, nekem volt kenyerem. Halotti tor, gondoltam. Tüzet is raktunk.

Hajnalban indultunk tovább. Mikor a határbódéhoz értünk, a katonák gyanakodva ránk bámultak. Meglepetésemre senki nem ült mellettem. De egy kalitka állt a bakon, benne egy öreg, fekete holló.

Akinek hollója van, minek akar kitelepülni?, kérdezte az egyik katona. Fél szemére vak volt.

Ott akarom elengedni, vontam meg a vállam.

Nem fog elhagyni téged, abban ne is reménykedj. Nem menekülhetsz a sorsod elől. A sorsom?, töprengtem el.

Honnan van ez a sisak?, kérdezte aztán a katona.

A hollóval együtt kaptam.

Lassan világosodott. Mire Ulmhoz értünk, már megint a kövér ember ült mellettem. Jobbnak tűnt semmit nem kérdezni. Nyugodt voltam. Biztos, hogy odaérek. Biztos, hogy letelepülök. Biztos, hogy egy másik, hosszú élet vár rám az ismeretlen dombok között. Biztos, hogy... De az már nem biztos.

